

**Scenariusz zajęć
dla dzieci przedszkolnych
w ramach kampanii
„MOGĘ! Zatrzymać SMOG – Przedszkolaku złap
oddech”**

wyróżnienie

w konkursie na najlepszy scenariusz

Śląskie.

„Co wiemy o powietrzu?”

Scenariusz zajęć w grupie dzieci 6 - letnich

Cel ogólny:

- wzbogacenie wiedzy dzieci na temat środowiska przyrodniczego;
- uświadomienie zagrożeń wynikających z niewłaściwego postępowania względem przyrody;
- integracja sensoryczna - doskonalenie zmysłów wzroku, słuchu, dotyku.

Cele szczegółowe

Dziecko:

- rozumie do czego służy powietrze oraz zna jego właściwości;
- wyjaśnia czym jest powietrze;
- wymienia zagrożenia jakie stwarza dla powietrza człowiek;
- rozumie, że czyste powietrze służy zdrowiu;
- podaje źródła i skutki zanieczyszczenia powietrza (smog);
- wypowiada się na określony temat;
- używa poprawnych form fleksyjnych w wypowiedziach;
- czepie radość z uczestnictwa w zabawie.

Formy pracy: z całą grupą, indywidualna

Metody pracy: słowna, oglądowa, praktyczna, aktywizująca

Środki dydaktyczne: brystol z diagramem krzyżówki, zagadki do krzyżówki (hasło SMOG), ilustracje pokazujące smog, opowiadanie „O silniku spalinowym, który zaczął jeździć na rowerze”, ilustracje do opowiadania, tekturowe pudełko, zasłona, ilustracje z czystym i zanieczyszczonym powietrzem, emotki buzi uśmiechniętej i smutnej, nagrania melodii wesołej i spokojnej, puste opakowania- butelki plastikowe, pudełka, puszki, szklanka, woda, strzykawka, balony, słomki, piłeczki do gry w ping-ponga, butelki szklane, gwizdki, słoik, kawałek gazety, zapalniczka, chusta animacyjna, materiał niebieski, wiersz L. J. Kerna „Piotruś i powietrze”, wiersz J. Tuwima „Dwa wiatry”, kartki papieru w kształcie trójkąta, lizaki z napisem TAK, NIE, pytania utrwalające wiedzę, farby plakatowe, pędzelki, blok techniczny biały A4

Przebieg zajęć:

1. Rozwiązanie krzyżówki z hasłem „SMOG”- burza mózgów - Jak wygląda smog?- wykorzystanie ilustracji.

2. Słuchanie opowiadania „O silniku spalinowym, który zaczął jeździć na rowerze”.

Na czterech ściankach tekturowego pudełka prowadzący przykleja obrazki nawiązujące do treści opowiadania, ustawia je na środku sali i przykrywa, by wzbudzić zainteresowanie dzieci. Gdy dzieci siadą w półokręgu prowadzący ściąga zasłonę i ich oczom ukazuje się duże pudło. Każda ze ścian przedstawia inną sytuację. W trakcie kolejnych scen prowadzący obraca pudełko i pokazuje uczestnikom kolejne obrazki.

Scena I

W Krakowie mieszkał Pan Zadymialski. Pracował w wielkiej fabryce z ogromnymi kominami, z których kłębił się szary, brudny dym. Pan Zadymialski jeździł codziennie do pracy dużym, czarnym samochodem, który nazywał Dymek, a przedzierając się przez zatłoczone ulice zostawiał za sobą szare smugi spalin, które szkodziły mieszkańcom, a zwłaszcza dzieciom. Po powrocie do domu Pan Zadymialski rozpalał duży węglowy piec i przyglądał się ciemnym smugom wydobywającym się z jego wnętrza. Często zdarzały się takie dni, że czarne chmury spalin i dymu wisiały nad miastem. Było smutno i ponuro.

Scena II

Pewnego dnia zdarzyło się coś bardzo dziwnego. Silnik Dymka zaczął kasłać, krztusić się, prychać i nie mógł już wcale oddychać. Wszystko wskazywało na to, że zachorował. Silnik postanowił pójść więc do Pana Doktora.

Scena III

Pan Doktor troskliwie przebadał, ostukał, opukał Silnik. Stwierdził ostre zapalenie oskrzeli, zakazał wykonywania dotychczasowych czynności, płukanie gardła i inhalacje. Nade wszystko zalecił zmianę środowiska transportu i wręczył wizytówkę do sklepu rowerowego.

Scena IV

Silnik Dymka wziął sobie do serca słowa mądrego Doktora. Bez żalu opuścił samochód i kupił sobie rower w kolorze zielonym. Wyleczył gardło i mknął zadowolony na rowerze ulicami Krakowa niczym wiatr z wesołą piosenką na ustach: „Jestem sobie szczęśliwy Pan, dołącz do mnie i powiedz czystemu powietrzu TAK! Przygnębieni mieszkańcy miasta z zazdrością spoglądali na szczęśliwego rowerzystę. Po jakimś czasie Kraków zazielenił się i przemienił w piękne, czyste miasto ze świeżym powietrzem - był to efekt zmiany nawyków mieszkańców, którzy za przykładem mądrego Silnika zaczęli jeździć na rowerze i przestali palić śmieci w piecach. Na kominy fabryk założono też specjalne filtry. Odtąd wszyscy byli szczęśliwi i żyli w zdrowiu i w przyjaźni z przyrodą.

Rozmowa na temat opowiadania

Które obrazki bardziej wam się podobały i dlaczego? Jak wyglądało miasto, w którym powietrze było zanieczyszczone? W jaki sposób wyleczył się silnik Dymka? Jak zmienił się Kraków?

3. Zabawa dydaktyczna „Czyste powietrze i zanieczyszczone”- przyklejanie na ilustracjach buzi uśmiechniętej lub smutnej, uzasadnienie swojego wyboru.

4. Zabawa ruchowa „Spacer”. Podczas wesołej melodii dzieci spacerują wyprostowane, wesołe, wdychają nosem powietrze (czyste powietrze). Podczas spokojnej melodii dzieci spacerują pochylone do przodu (przygarbione), smutne, z ciężkim oddechem (powietrze zanieczyszczone).

5. Zabawy badawcze „Co to jest powietrze i jakie są jego właściwości”.

Nauczyciel rozmawia z dziećmi na temat powietrza. Czym ono jest? Czy potrzebne jest do życia? Komu jest potrzebne?

- Doświadczenie na istnienie powietrza w człowieku (materia żywa).

Dzieci siedzą w siadzie skrzyżnym na dywanie głęboko oddychają, nabierają powietrze i zatykają nos i usta (wstrzymanie oddechu), a następnie wypuszczają powietrze.

Wniosek - W człowieku jest powietrze, jest ono potrzebne do oddychania.

- Doświadczenie na istnienie powietrza w przedmiotach

Dzieci otrzymują od nauczyciela puste opakowania - plastikowe butelki (z nakrętką i bez), puszki, kartony, które mają zgnieść. Po wykonaniu tej czynności dzieci wyrzucają śmieci do odpowiedniego pojemnika - papier, metal, plastik, odpady zmieszane

Wniosek - Zgniecione kartony i puszki zajmują znacznie mniej miejsca, a znajdujące się w butelkach powietrze stawia opór.

- Doświadczenie na skład powietrza

Nauczyciel napełnia wodą przezroczystą szklankę, pokazuje dzieciom strzykawkę i odciąga tłoczek, następnie zanurza strzykawkę w wodzie i naciska tłoczek, prosząc wcześniej dzieci by zaobserwowały, co się stanie gdy wykona tą czynność. W wodzie pojawiają się bąbelki. Nauczyciel pyta z czym kojarzą się im bąbelki? Gdzie możemy je zaobserwować? Dzieci podają odpowiedzi

(np. w napojach gazowanych, ciepłych źródłkach). W rezultacie uczestnicy mają wskazać, że bąbelki są gazem.

Wniosek - Powietrze jest gazem.

- Doświadczenie na kolor, smak i zapach powietrza

Dzieci dostają baloniki, które mają nadmuchać, a następnie upuścić z nich powietrze i zaobserwować kolor wydobywającego się gazu. Dzieci pompują balony po raz kolejny, tym razem kierując ich wylot na twarz - mają powąchać wydobywający się zapach oraz spróbować powietrze.

Wniosek - Powietrze jest bezbarwne, bezwonne i nie ma smaku. Powietrze przenosi zapach perfum i nie tylko.

- Doświadczenie na ruch powietrza

Dzieci otrzymują słomki i piłeczki do gry w ping-ponga. Ustawiają się w rzędzie, kładą się na podłodze i dmuchają przez słomki wprowadzając w ruch piłeczki.

Wniosek - Powietrze służy nie tylko do oddychania, ale także wprawia przedmioty w ruch.

- Doświadczenie czy powietrze można usłyszeć?

Dzieci dowiadują się, że powietrze wdmuchiwane w niektóre instrumenty muzyczne ulega przekształceniu i słyszymy muzykę. Zabawa z butelkami - dzieci dmuchają przy wylocie do butelki, tak aby wydobyć dźwięk, gwizdanie, świszczący wiatr.

- Doświadczenie czy gorące powietrze unosi się do góry?

Nakładamy balon na szyjkę pustej plastikowej butelki, wkładamy ją do dużego przezroczystego plastikowego pojemnika, a następnie nalewamy do niego gorącej wody i obserwujemy, co dzieje się z balonem (zaczyna napęcznieć i unosi się do góry). Dlaczego balony latają - szukanie odpowiedzi.

Wniosek - Powietrze pod wpływem ciepła ogrzewa się i „rozszerza”.

- Czy powietrze można zabrudzić?

Do słoiczka lub butelki z niewielką ilością wody wrzucamy zapaloną, kolorową gazetę, po czym szybko zamykamy pojemnik. **W doświadczeniu niezbędne jest zadbanie o bezpieczeństwo.** Po spaleniu gazety w słoiku pojawia się „dym”. Dzięki szczelnemu zamknięciu pojemnika dym w nim pozostaje. Nauczyciel zadaje pytanie dotyczące powstawania podobnego zjawiska w środowisku. Podobnie jest ze smogiem – wisi nad miastem.

Wniosek - Powietrze może być zabrudzone po przez palenie nieodpowiednich surowców.

5. Zabawa ruchowa „Rozgonimy smog”.

Wykorzystanie chusty animacyjnej. Dzieci kładą się na chuście, na plecach zakrywając całą powierzchnię chusty (smog). Na sygnał dźwiękowy dzieci powoli wstają, chwytają chustę po obwodzie i zaczynają energicznie poruszać z góry na dół tworząc wiatr (rozgoniamy smog).

6. Rozmowa inspirowana wierszem „Piotruś i powietrze”- Ludwika Jerzego Kerna.

Jakie marzenie miał Piotruś? Dlaczego Piotruś chciał zostać powietrzem? Jaka przygoda spotkała Piotrusia w nocy? Dlaczego chłopiec zmienił zdanie?

7. Ćwiczenia oddechowe: „Wiatr i żagiel”- dzieci otrzymują „żagielki” z trójkątnej kartki papieru nałożone na słomkę, imitujące maszt. Trzymając słomkę, każda osoba dmucha na swój „żagiel” zgodnie z tym, co pokazuje nauczyciel: delikatne, krótkie wydechy; mocne, krótkie wydechy; długie delikatne wydechy; długie mocne wydechy.

8. „Wicher i wiaterek”- ilustracja ruchowa fragmentu wiersza Juliana Tuwima „Dwa wiatry” – dzieci otrzymują woreczki foliowe imitujące chmury. Nauczyciel czyta fragment wiersza,

a przedszkolaki ilustrują go ruchem. Najpierw zmieniają się w wicher i biegają ze swoimi foliowymi torebkami; potem ilustrują wiaterek, siadają, kładą torebkę przed sobą i delikatnie przesuwają po niej dłońmi w jedną i drugą stronę; następnie znów biegają, obracają się i ostrożnie przewracają się na dywan; na zakończenie łączą się w pary i biegają, trzymając się za ręce i wymachując swoimi torebkami. Podczas recytacji ostatniego wersu cicho przysiadają na dywanie.

9. QUIZ - (lizaki z napisem TAK i NIE – można wybrać tylko niektóre pytania lub zadać jeszcze inne, w zależności od zainteresowania dzieci).

Powietrze widać? Powietrze jest kolorowe? Powietrze jest wszędzie? Powietrze przenosi zapachy? Wiatr to ruch powietrza? Spaliny samochodów zanieczyszczają powietrze? Palenie śmieci w piecu poprawia jakość powietrza? Jeżdżąc na rowerze zamiast samochodem chronimy powietrze? Każdy musi troszczyć się o czystość powietrza? Zanieczyszczenia powietrza to substancje, które szkodzą człowiekowi, roślinom i zwierzętom? Filtry na kominach pomagają dbać o powietrze? Na chorym drzewie rosną listki? Sadzenie drzew sprzyja oczyszczaniu powietrza?

10. Zabawa „Bryza, szkwał, sztorm”- nauczyciel umieszcza na podłodze niebieski materiał przedstawiający morze. Dzieci kładą się na brzuchu dookoła i dmuchają zgodnie z hasłami wypowiedzianymi przez nauczyciela, który wcześniej tłumaczy znaczenie: *bryza* - delikatne wydmuchy powietrza ustami w leżeniu przodem; *szkwał* - siad skrzyżny, mocne wydmuchy powietrza w jedną i drugą stronę; *sztorm* - stanie, falowanie materiałem i bardzo mocne dmuchanie.

11. Praca plastyczna

„Ziemia moich marzeń”- malowanie farbami plakatowymi na kartce z bloku technicznego.

12. Podsumowanie

Zanieczyszczenia powietrza to substancje, które szkodzą człowiekowi, zwierzętom, roślinom i niszczą budynki, przedmioty. Zanieczyszczenia, które możemy spotkać to spaliny wytwarzane przez samochody, dymy z kominów fabryk, nawozy (środki ochrony roślin). Aby te zanieczyszczenia zmniejszyć należy: umieszczać filtry na dużych kominach przemysłowych, korzystać z transportu miejskiego i ekologicznego (rower, transport elektryczny, budować obwodnice w miastach, żeby ciężarówki nie wjeżdżały do centrum miasta, zaprzestać palić śmieci w piecach, sadzić rośliny przy drogach). Skutki zanieczyszczenia powietrza to choroby człowieka - skórne, bóle głowy, zapalenie gardła i oskrzeli, alergie, złe samopoczucie; zjawiska takie jak- kwaśne deszcze, dziura ozonowa, smog, choroby roślin i zwierząt, zniszczenia budynków, Skuteczną ochroną przeciw wdychaniu zanieczyszczeń jest stosowanie specjalnych maseczek przeciwpyłowych, unikanie wychodzenia z domu w czasie dużego stężenia zanieczyszczenia powietrza. O jakości powietrza dowiemy się z komunikatów radiowych, telewizyjnych, przez internet.

Komentarz nauczycielek

Sformułowany temat zajęć dotyczący ochrony powietrza wpisuje się w od lat realizowany kierunek rozwoju Miejskiego Przedszkola nr 8. Działania prozdrowotne są najważniejszym priorytetem zawartym w wieloletniej koncepcji pracy przedszkola.

Poprzez realizację zajęć nauczycielki:

- posługując się zabawami badawczymi dostarczyły dzieciom wiedzy o właściwościach powietrza;
- umożliwiły nawiązanie emocjonalnego stosunku do zagrożeń wynikających z życia w zanieczyszczonym środowisku;
- wyposażyły dzieci w wiedzę o możliwościach zapobiegania smogowi i podejmowania działań profilaktycznych.

Nauczycielki realizujące scenariusz wysoko oceniły jego skuteczność w nabyciu przez dzieci kompetencji dotyczących środowiska przyrodniczego oraz uświadomieniu zagrożeń wynikających z niewłaściwego postępowania względem przyrody.

Ochrona środowiska jest bliska dzieciom Miejskiego Przedszkola nr 8, ponieważ od wielu lat realizowany jest w nim program „Ja i środowisko” opracowany przez nauczycielki przedszkola, a od ubiegłego roku dodatkowo innowacyjny program edukacyjny „Ziemia – nasza planeta”.

Bibliografia:

1. Blżej Przedszkola nr 12.183/2016
2. Gałczyńska Teresa - „Ten piękny tajemniczy świat. Edukacja ekologiczna w przedszkolu”
3. Kern Ludwik Jerzy - „Piotruś i powietrze”
4. Rusinek Dariusz - „Mały naukowiec”
5. Tuwim Julian - „Dwa wiatry”
6. https://www.librus.pl/wp-content/uploads/2017/10/Scenariusz-przedszkole-SMOG_Librus.pdf
7. „O silniku spalinowym, który zaczął jeździć na rowerze”, autor nieznany źródło - internet

